

Innhold

1 ORGANISASJON OG LEDELSE

Mål for kapitlet 7

Innledning 8

Hva mener vi med å organisere og lede? 9

Interne og eksterne rammebetingelser 11

Lover og avtaler 13

Etikk og moral 14

Forretningsplan og markedsplan 17

Hva skal du lære, og hvordan skal du lære det? 20

Oppgaver 22

2 KVALITETSSTYRING

Mål for kapitlet 23

Hva er kvalitet? 24

Kvalitetssikring 26

Ledelseshjulet – PDCA 28

Hva er formålet med prosedyrer? 30

Kvalitetsforbedring 36

Oppgaver 38

3 KOMMUNIKASJON OG INFORMASJON

Mål for kapitlet 39

Hva er kommunikasjon? 40

Kommunikasjonsprosessen 42

Kommunikasjonssituasjoner 54

Hvordan forbedre kommunikasjonen? 65

Oppgaver 67

4 MENNESKET I ARBEIDSLIVET

Mål for kapitlet 71

Organisasjonspsykologi 72

Motivasjonsteorier 78

Organisasjonskultur 90

Arbeidsgrupper og teamutvikling 96

Problemstilling og skisse til løsning 102

Oppgaver 106

5 ORGANISERING

Mål for kapitlet 109

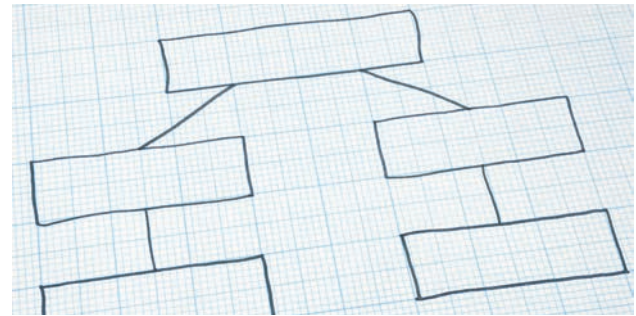
Hva mener vi med organisasjon og det å organisere? 110

Klassiske organisasjonsteorier 111

Organisasjonsformer 120

Den uformelle organisasjonen 129

Oppgaver 129

6 LEDELSE

Mål for kapitlet 131

Hva er ledelse? 132

Forutsetninger for ledelse 132

Autoritær og demokratisk ledelse 134

Ledelsesteorier 137

Sentrale lederoppgaver 144

Oppgaver 153

7 ORGANISASJONSUTVIKLING

Mål for kapitlet 154

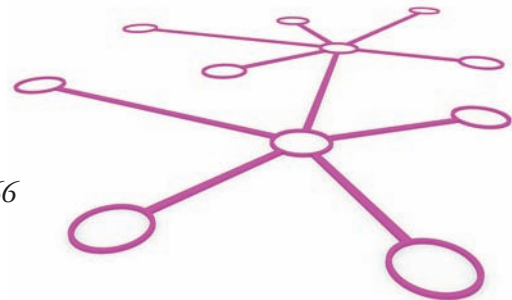
Organisasjonsutvikling 155

Nyere organisasjonsteorier 159

De nye teoriens innvirkning på organisasjonsformen 166

Verktøy for å redusere sløsing 167

Oppgaver 169

10 LOVER OG SYSTEMATISK HELSE-,
MILJØ- OG SIKKERHETSARBEID (HMS)

Mål for kapitlet 171

Lover, avtaler og etikk 172

Arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner 179

Helse, miljø og sikkerhet (HMS) 180

Oppgaver 188

9 LEDELSE OG PERSONALARBEID

Mål for kapitlet 190

Hva er personalarbeid? 191

Personaloppfølging og kompetanseutvikling 193

Ansettelses 195

Medarbeidersamtaler 206

Nedbemanning 215

Oppgaver 222

10 PSYKOSOSIALT ARBEIDSMILJØ

Mål for kapitlet 224

Psykososialt arbeidsmiljø 225

Stress 227

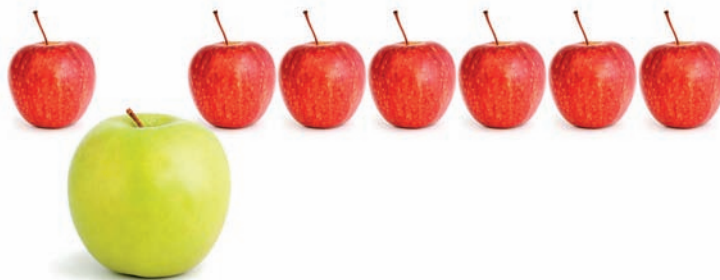
Mobbing og trakassering 229

Konflikter og konflikthåndtering 237

Ulike konflikttyper 238

Inkluderings tiltak 245

Oppgaver 248

> VEDLEGG

Oppgaver 250

Aktuelle nettsteder 274

Definisjoner og ordforklaringer 278

Bildeliste 282

Kildeliste 283

Stikkordregister 284